

VRIJEME ODLUKA

Došlo takvo vrijeme u kojem čovjek mora objašnjavati svoje postupke. Taj posao je obično dosadan i naporan te ga osmišljava samo ideja da će budući povjesničari imati lakši posao kod razmrsivanja nekih dilema. U svakom slučaju, valjda je hrvatska specifičnost da već više od jednog stoljeća to ne bi bilo potrebno, kad ne bi zahtijevale političke prilike.

O čemu je riječ? Ne utječu, valjda, nedavne političke promjene u Republici Hrvatskoj i na uređivanje *Časopisa za suvremenu povijest*? Čini se da je upravo tako. Istina, politika se (više) ne miješa izravno u takve stvari, ali njezini neizravni utjecaji nisu nimalo manje učinkoviti. Tijekom polustoljetnog razdoblja u glavama mnogih začelo se i razvilo novo čulo, čije je temeljno svojstvo ispravno reagiranje na promijenjenu političku situaciju.

Također je istina da je glavi urednik ČSP-a bio metom političkog i ideološkog pritiska i prije novijih političkih promjena, i to od ljudi s Odsjeka za povijest Sveučilišta u Zagrebu. Tko zna kakva je "politička" procjena tada spriječila promjenu na čelu uredništva. Ali su i napadači bili zadovoljni: prošireno je uredništvo s četiri osobe s Odsjeka za povijest Sveučilišta u Zagrebu, s jednim umirovljenim profesorom i s tri osobe iz Instituta. Tako veliki kolektiv, mislilo se, može lakše kontrolirati glavnog urednika.

No nakon političkih promjena u zemlji, uslijedili su mnogo izravniji i zloslutniji pritisci na uređivanje ČSP-a. Oni se kreću od neuvažavanja uredničkih sugestija do izravnih prijetnji političkim posljedicama. Očekivano, napravljeni su pritisci i na mjerodavne krugove unutarnje vlasti.

Mislim da to nije zdrava atmosfera u kojoj bi se moglo nastaviti promicati historiografiju bez ideoloških predznaka i političkih pritisaka. U svakom slučaju, ja te pritiske otklanjam i u takvim okolnostima ne mogu i ne želim uređivati *Časopis*.

* *

Gornji sam uvodnik napisao za broj br. 1, 2000. koji se trebao pojaviti u travnju 2000., ali sam ga, na savjet nekih kolega, u posljednji čas povukao iz tog broja (broj se pojavio tek u rujnu). Možda je to dobro, jer tada javnosti nisam dao objašnjenje koje, vjerujem, dugujem. Prvo, niti sam bio niti sam sada član bilo koje političke stranke. Drugo, poznato je da nisam bio miljenik vrho-

va HDZ-a, štoviše, da sam bio proskribiran. Time ne pokušavam dobiti političke bodove kod novih vlasti, jer ni sadašnju vlast ne namjeravam moliti za svoj politički ili bilo koji drugi angažman. Sve to ističem zato što znam da su neki krugovi promicali suprotno uvjerenje, ali još više da naglasim kako u uređivanju ČSP-a nisam imao izravnih političkih pritisaka. Najviše što se od mene tražilo bilo je da se objavi poneki članak. Sa zadovoljstvom mogu konstatirati da tijekom dugog razdoblja uređivanja Časopisa, samo za dva članka žalim što su objavljena u njemu.

Tijekom ove godine, i tu su se stvari promijenile. Očito je stvoreno ozračje u kojem su zahtjevi za objavljivanjem u Časopisu popraćeni i prijetnjama. I budući da više ne nalazim potpore u onima od kojih bi bilo normalno dobiti je, moram odbiti takve pritiske na jedino dosljedan način, tj. odbijanjem sudjelovanja u uređivanju Časopisa u takvim okolnostima.

Koristim priliku da se zahvalim dobronamjernim kolegama na iskrenoj i plodnoj suradnji. Vjerujem da će se složiti sa mnom da smo u ovih osam godina formalne suradnje, a stvarne i duže, napravili neke bitne pomake u historiografiji, otvorili mnoge nove teme i područja istraživanja, privukli nove i mlade suradnike te učinili još mnogo dobroga. Možda se sve to nije adekvatno odrazilo u društvenom priznanju i utjecaju, ali vjerujem da znaju da i za to postoje i razlozi i objašnjenja na dohvat ruke. No i za takve analize i otkrića doći će vrijeme.

Na sreću, ovaj broj Časopisa ne sadrži samo iznuđene članke, nego i broj zanimljivih priloga, koji su proširene verzije izlaganja s Prvoga kongresa hrvatskih povjesničara, održanog u Zagrebu od 9. do 11. prosinca 1999. Časopis je preuzeo obvezu objavljivanja izlaganja iz sekcije "Mediji i oblikovanje javnog mnijenja" (zbog smrti prvoga predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana, održana 6. svibnja 2000.). Ovime Časopis ispunjava preuzetu obvezu. Budući da su svi članci prošireni i dopunjeni te da su prošli redovitu proceduru recenziranja, ocijenjeni su izvornim znanstvenim radovima.

Svim suradnicima još jedan put zahvaljujem na suradnji, a novom vodstvu Časopisa, u kojem god sastavu, želim mnogo uspjeha.

Dr. Jure Krišto
Glavni urednik